

FOAIE

пентрѣ

MIȘTE, ȘIȘIM ȘI LITERATURĂ.

№. 38.

Luni 21. Septembrie,

1842.

Domnia Dr. St. A. Pot și Româ-
nii Ardealului dinaintea Dăminea-
lăi din Privilégiu către Sviere-
tele Magiarilor despre pansla-
vismă.

(Bromare.)

Дакъ, — фъръ а динти прип къмъ-
рѣтера ачеаста ла алчева декът пѣмѣ
ла кредингу кътръ тропѣ, — вредѣ съ
сѣмъледѣ не Ромѣнѣ дин panslavismă къ
депѣнѣ сѣгърандѣ ши сѣ-ї къштѣгадѣ и-
ма пентрѣ статѣмъ Австриѣ, пентрѣ натрѣ:
аної, дѣпъ амеа нѣрере, п'аведѣ, декът
сѣмъледѣмѣдѣ саѣ съ дѣдѣстѣлацѣ лѣселе
ши тревѣнделе лѣи, сѣ-ї предѣдѣ вредѣнѣа
омепоаскъ, сѣ-ї респектадѣ крештинисмѣ
саѣ лецеа, сѣ-ї дацѣ о кивернисѣре де сѣне
сѣтътоаре, мѣжлоаче де крештере шчл.,
къ зп бѣвѣнт: мѣлѣмѣдѣ интереселе
лѣи. Къчѣ ачесте леагъ ши деслеагъ. Нѣ-
деждѣмъ мѣлѣмѣте дѣнкоаче, пѣмѣ а-
штеантѣ немѣка де дѣнколо. Съ стѣмъ-
пере гѣверпѣл де акасѣ фоамеа ши сетеа
ачестѣи попор, ка сѣ п'аѣвѣ тревѣнгу де
а се мѣлѣгѣ къ алтѣмъ вѣитор. Де храна
дрептѣдѣ аѣ еї лѣсѣ ши де рекорѣтоареа
вѣтѣрѣ а зпѣи трактѣрѣ омепоасе. Прип
фачерѣ де вѣне сѣ-ї легадѣ де Царѣ ши де

вої: дацѣ-ме сѣ аѣвѣ че мѣрде прип ресвоїѣ
орѣ прип пѣвѣлѣрѣ. Дацѣ-ме тот че чере
дрептѣмъ ши къвѣнда, ка сѣ пѣ маї аѣвѣ
че пофѣи къмѣ се вор иѣи стрѣинѣи. Стрѣ-
пѣл ва фѣгѣдѣи, ва да; дѣсѣ дѣнтрѣл во-
стрѣ ва лѣа ши ва да лор. Атѣнѣи примѣ-
торѣмъ ва сѣмѣдѣ мѣлѣмѣре дѣ иѣма са
(кътрѣ дѣтътор); іар де пагѣва воастрѣ
се ва бѣкѣра ши ши ва вате жокѣ де вої.
Дѣпъ че одатѣ леацѣ мѣлѣмѣтѣ интереселе,
атѣнѣи еї се вор одѣмѣ ши сѣтъи вор къѣта
пачеа. Атѣнѣи Ромѣнѣмъ пѣ се ва маї
пѣне дѣ вѣрѣмъ децетелор, ка сѣ вазѣ,
оаре де парте есте мѣлѣмѣторѣмъ, ши пѣ
ва маї дѣтѣнде зрѣкѣа ка сѣ аскѣлте, вѣ
къмѣва къ лѣмѣва стрѣнѣлѣи вѣне ши стеагѣл
дорѣнѣи. — Дела вої спѣнѣзѣрѣ, повѣлѣ
Магѣарѣ, а дѣмѣзна не сѣпнѣшиї ромѣ-
нештѣ, а-ї мѣлѣмѣи, а къштѣга иѣвѣре прип
иѣвѣре ши а продѣче драгосте фѣаскъ прип
дѣкредере. Ферѣдѣ фѣрѣделѣдѣ вѣиторѣе, прип
фачерѣ де вѣне де акѣм, дѣмѣлѣмѣдѣи прип
вѣлѣмѣде, фачедѣ сѣ фѣе пропрѣи аї Цѣрѣи
прип пропрѣтате!

Дарѣмъ ши дѣгѣдѣнда есте зп прѣкѣ
пѣскѣт дѣн вѣна воїе, фѣрѣ фѣрѣте дѣкред-
дѣтѣ, дѣн мѣлѣмъ словодѣ. Ын асѣмѣне дарѣ,
фаче чѣнсте дѣрѣиторѣлѣи, іар не примѣитор
дѣ дѣкаркъ къ даторѣа де а аштепта къ

ръдаре че маї липсеште. Че се стълце къ де а сіла, че се дъ нъ де възъ воіе къ тълъ третърътоаре, ачееа днтърѣтъ ла алте пофтірі маї першпінате, ма о маї таре дикордаре. Ъна дпайнте де тоате есте не-апъратъ: „зрварівл.“ Длсѣ ачела съ фіе о фачере де віне, зп адевър фъръ шпї прпн досѣ: пѣне адевѣратъ, пѣ шіатръ: пеште, пѣ пѣпѣркѣ. Де воіеште Цара съ факъ не Ромѣнѣ фіѣ ал Църѣї, съ-ші кѣштїце аплекареа лѣї, аної зрмеазъ съ фіе дѣнса тѣтъ дреаптъ зпїцілор шї пезпїцілор де о потрївъ: кѣчї амѣндої сѣнт Ромѣнї. Пзцінѣл фендѣ де пѣтѣнт съ се іптїндѣ шї ла ачеастъ вісерїкѣ, каре не сіне се сокотеште де адевѣрата вісерїкѣ ромѣнеаскѣ шї съ се дее шї попілор пезпїці порціа капонїкѣ (porcio canonica). Днтрѣлт жїн се дпвершзнеазъ дп мѣптрѣ ка пеште мартїрі аї ромѣнїей, че а ретас кредїнчїоасъ ромѣнїстѣлѣї, каре поате сѣферї маї тѣлт декѣт оменеште шї поате фї шї неомепос. — — Кѣ ачеаста ведї тѣрна дп ініта педвкрезъторѣлѣї Ромѣнѣ кзвелїта кредїндѣ къ, вінефачереа есте датъ Ромѣнѣлѣї шї пѣ ледеї лѣї. Прпн ачесте шї алте асемене дарѣрї, ведї пѣне възѣвѣкъ дп зрекї дп контра атѣцітоарелор лпнѣшїрї, — адѣтѣлѣнѣтоарелор фѣгѣдзелї але апостолїлор че поате сѣнт трїмїшї, — маї кзрѣнд маї тѣрзїѣ. Съ аївъ еї одатъ че ле липсеште, съ стѣпѣнеаскѣ еї че дорескѣ; атѣнчї, — кѣнд вор сѣърпѣї одїнїоарѣ товеле рѣсештї не карпаді, — лѣсаді-ле съ сѣърпѣїаскѣ пѣпѣ вор плеснї лїеїме де кѣне. Рекзпоскѣторѣл, ферїчїтѣл, пѣлцѣмїтѣл се ва лѣнта зпа къ вої пентрѣ тошїе, пентрѣ зп лѣбрѣ хотѣ

рѣт, пентрѣ фѣкѣторѣл де віне, пентрѣ дптемеїторѣл ферїчїреї сале, пентрѣ зрзїторѣл дндестѣлѣреї сале, пентрѣ Царѣ, попорѣ, тронѣ. Еї сѣнт днтре ної шї аї пострї, прекѣт ам фост ної маї де тѣлт лор шї аї лор. Даці, даці, шї се ва дптоарче іарѣ воазъ: о тѣскрѣ плїпѣ, дндесатѣ шї къ прїсосѣ се ва тѣрна дп сінѣл вострѣ.

Че о съ зїкѣ еѣ деспре лїтѣвъ? Нѣ тѣлт шї тотѣшї пѣ пзцінѣ. Даці Ромѣнѣлѣї лїтератѣра воастрѣ маїгарїкѣ къ карѣл, дпвѣлѣтїтѣ дп чеа маї фрзтоасъ летѣтѣрѣ францозеаскѣ, азрїтѣ дппрецізр, дакѣ вреді шї дп пїелеа тѣгѣрїцеї лѣї Валаам: еа пѣ ва потолї пофтеле лор, пѣ ва тѣлцетї аптептѣрїле лор, пѣ ва сѣтѣра пѣдеждїле лор. Нѣдеждеа, де а кѣштїга не Ромѣнї прпн маїгарїзаре, есте клѣдїтѣ не пѣсїпѣ. Пѣжтечеле че латрѣ де фоаме, пѣ се сатѣрѣ къ зп възет де флорї. Кѣ зп дар ка ачеста фачедї пѣмаї дерїдере, — есте възтаїе де жокѣ. Еї ор съ въ рїзѣ дп фацѣ шї ор съ въ дптоаркѣ спателе. Ачеаста атѣпчї, кѣнд вої дп локѣ де але аскѣлта черерїле, ведї дпвїа не Ромѣнї къ лїтѣва воастрѣ ка въ зп дар, не карѣл потѣ прїмї саѣ ва. Іар дакѣ — прекѣт сѣпѣ проїектѣл — дѣпѣ 10 апї аведї де гѣнд а дптревзїнда шї сілѣ шї а інтра шї дп вісерїче, — тѣкаркѣ шї ачеаста пѣ въ ва фолосї пїміка, дпсѣ ведедї че фачедї шї пѣ арѣпкаді, къ семедїа воастрѣ, кѣрѣвнї апрїпшї дп паїе!

Вої семїпаді вѣнтѣ шї ведї сѣчера фѣртѣпѣ. Осїа VIII., 7.

Пѣпѣ ачї Домпѣл Др. Рот деспре Ромѣнї. Кѣртїчїка терѣеште а фї четїтѣ

тоатъ. О лимъ птерникъ ши птерпизъ-тоаре, ви стил скърт ши апълат ши о ждекатъ политико-практикъ, маї претъінде-неа немеритоаре, доведескъ пентръ талантъ авторълѣи. Фигуреле пѣмаї ни се пар преа грѣмъдите, ши пе аичи пе аколо кѣте о полилоѣие. Дар ждеката асѣпра кърдеї дптреї о лъсѣм алтора, из пентръ-къ из неам сѣмѣї дп старе де а днсоѣи ораѣиа претъінде-неа кѣ але поастре въгъри де сеамъ, чи пентръ-къ а венит времеа ка съ кѣпоаштеа, кѣ авем дп дестъл де лъкръ дп каселе поастре ши грижеа пентръ челе стрѣне о нѣтем лъса алтора. Ашеа дар съ vedem de але поастре.

Дп време че Ромѣниї дп принѣпате се вор дпѣора де вииторъл че D. Рот дп пѣне дпайнтеа окилор лор, пої Ромѣниї Арделени дп ѣеперал пѣтем фї пѣлѣмѣиї кѣ ачеа че чере Дѣмнеалѣи пентръ пої. Ашеа есте, пої пѣтем фї пѣлѣмѣиї ни пѣлѣмѣиторї Домпѣлѣи Рот, кѣ атѣт маї въртос, кѣ кѣт шѣим, кѣ фоарте пѣѣиї сѣлѣт ачеїа дпнтре стрѣниї, карїи пе ар да атѣта дрептате кѣтѣ пе дѣ domnia са. Дар ам фї дорит, ка ачеа че чере пентръ ної, съ о фї черѣт дп алте motive сѣѣ дпдемнѣри, — дп алт скопѣ, спре ексемпѣл дп привѣнѣ ла векїмеа Ромѣнилор дп Ардеал, пе каре Дѣмнеалѣи пѣ о тѣгъѣеште, — дп привѣнѣ ла пѣтеросїтатеа Ромѣнилор ши пѣлѣмеа грѣвѣѣилор орї сарѣнелор пѣлѣче че поартъ, ши дп зртѣ дп оменїа орї кѣпоаштїнда оменїтѣ-ѣеї ла каре а венит веакъл пострѣ. Дп ачесте пѣлѣтѣри ам фї дорит, ка, — дп локѣ де а пе фїлософа спре а дпѣелеѣе кѣт паѣїле ши вїсерїчеле, каре дп идея ѣепералъ а оменїмеї ши а вѣршѣнїстѣлѣи сѣлѣт

тот зна, дп парте се връжѣтѣшескѣ, — ка дп локѣ де ачеаста зїкѣ, съ пе фї фїлософат дп дрептѣл патѣреї деспре рѣпортѣл че есте дпнтре: „древтѣри“ ши „datorinѣе“, ши дп контра: дпнтре „datorinѣе“ ши „древтѣри.“ Дакъ ар фї пѣрѣес Дѣмнеалѣи ашеа, атѣлѣи п'ар фї кѣзѣт дп контразїчере кѣ сїне дпсѣшї, дѣпъ кѣм дп адевѣр а кѣзѣт. Дѣмнеалѣи сѣѣтѣеште пе пѣвїлї маѣарї, ка че есте съ пе dee, съ пе dee де вънъ воїе пѣ кѣ тѣлѣ тремѣрѣтоаре, адекъ пѣ де фїрїкъ, ши апої ши Дѣмнеалѣи чере пентръ пої тот дпн фїрка де панславїстѣ! Дпсъ че е дрептѣ, контразїчереа е сѣвѣдїрїкъ ши пїере дп софїста ачеаста: „Дадїле акѣт, пѣпъ че пѣ вѣлѣ карпаѣїи де тобеле тѣсѣлештї, ка съ из прїчепѣ кѣ ле даѣї кѣ тѣлѣ тремѣрѣтоаре. Де аичї пѣтем дпѣелеѣе че есте „кѣвїнѣа“ ши „древтѣтатеа“, пе каре ле пѣмеште дп фаворѣл пострѣ: кѣчи лѣкръ кѣвїнѣос ши дрептѣ есте тот лѣкрѣл, каре кѣтрѣ скопѣл пентръ каре се чере стѣ дп лїнїа кѣвенїтѣ сѣѣ потрївїтѣ, — стѣ дп лїнїа дреаптѣ; апої фїндѣкѣ скопѣл Дѣмнеалѣи есте кѣрат ѣолїтїкъ, авем тот кѣвѣлѣтѣл де а пе дпdoi; оаре чере Дѣмнеалѣи пентръ пої ачеле доаѣ дп абстрактѣ ши дпн дпдемнѣри морале орї ва? — Дар съ лъсѣм асеме-не сѣвѣдїрїтѣѣї ши съ пѣшїм дпайнте.

Скопѣл пентръ каре чере аѣторѣл атѣта вїне Ромѣнилор есте: „ка дп стрѣї-пѣвѣсе кѣ ачеаста Ромѣниї де кѣтрѣ ромѣнїмеа дпн принѣпате, съ фїе де пѣлѣкѣ крѣдїнѣишї дппѣрѣтескѣлѣи тропѣ дпн Вїена.“ — Мотивеле сѣѣ дпдемнѣрїле Дѣмнеалѣи сѣлѣт ачесте: „Кѣ Ромѣниї Арделени, фїнд а) дѣпъ оріѣїна лор Славї, б)

de o kredință în Slavii, c) grăvind ei ade-
vărata lor patrie din Căra românească,
atunci, când viitoare a împărție slavilor
folosindu-se de puterile de aici a. și b.
și de simpatie ce găsim în și din stința
dăruire, din România și Moldova — va
câtăși aचेते принципате, — este преа
къ пѣтінгъ, къ се vorbни къ връжташі!
— Авторъ дѣи ва да voce de a zice кѣте
чева ла тоате аचेते.

Че се атинге де скопъ де а фаче пре
Ромъни крѣдинчиоші свѣпъші мѣпархълѣ
лор, ачеате есте зп скопѣ вредникѣ де тоа-
тъ лабда; dar еѣ спѣнѣ ши Dămitale ши
алтора, къ тоатъ грѣшеа ачеате въ есте
де прѣсосѣ. Ам дорѣ съ-мѣ арѣтадѣ, каре
попор, каре пачѣ дѣн кѣте трѣскѣ свѣт
пажора австриакъ а фост маѣ крѣдинчиоасъ
дѣмпърѣтескълѣ трѣнѣ декѣт Ромъни?
Кънд аѣ къзтат вреодатъ Ромъни аж-
торъ ши мѣлѣтѣре пѣ зѣкѣ ла връжташі,
чи мѣкар ла стрѣни? Оаре чѣне зрѣеа ши
дѣнода интрѣе ши къзта мѣлѣтѣреа ла
връжташі крѣштѣниѣтѣлѣ, пѣ ашеа де
мѣлѣт, свѣт дѣмпѣратѣя Леополд I. ? Ши
дѣ че време? Атѣнчи, кънд Ромъни ераѣ
дѣтр'о старе къ мѣлѣт маѣ де пѣлѣсѣ де-
кѣт акѣт. Ниѣи одатъ Ромъни п'аѣ къ-
лат крѣдинѣа кѣтрѣ дѣмпѣратѣя; ниѣи ода-
тъ п'аѣ фост вѣлѣлѣторѣ ниѣи де дѣмпѣра-
тѣя ниѣи де патриѣ. — Ноате дѣи веѣдѣ а-
дѣче аминте де неферѣчѣтеле ши неферѣчѣ-
тоареле дѣлѣмѣлѣрѣ не X. свѣт дѣмпѣра-
тѣя Иосѣв? Дѣлѣсъ Дѣмнеавоастрѣ штиѣдѣ
преа вѣне, къ ачеате пѣ ераѣ дѣмпѣротѣва
трѣлѣлѣ, пѣ дѣмпѣротѣва касѣи австриѣе:
dar ниѣи ераѣ норѣте спре а вѣнде патриѣ
ши а о да стрѣинѣлор: штиѣдѣ Дѣмнеавоа-
стрѣ вѣне кънд с'аѣ пѣсѣт ачеле трѣсте

дѣлѣмѣлѣрѣ, не каре ши поѣ ши тот Ро-
мънѣл пѣмаѣ къ мѣлѣтѣре ле поменѣт.
Де свѣт вѣлѣлѣла ачеате де некрѣдинѣт
скоасъ не попорѣл ромънѣ пѣ де мѣлѣт
ши чел маѣ либерал жѣрнал маѣгар. *) —
Ашеа дар пѣ есте де трѣвѣнѣгъ а фаче
не Ромъни маѣ крѣдинчиоші трѣлѣлѣ дѣм-
пѣрѣтескъ дѣла Вѣена: къчи еѣ аѣ фост
тодѣавна фѣартѣ крѣдинчиоші; dar есте
де трѣвѣнѣгъ, ка Ардеалѣ съ десѣлѣнѣре
дѣн сѣне тоате ачеле пѣтерѣ, каре дѣ свѣт
не апѣратѣ сѣл нечесарѣе, ка съ ажѣнѣгъ
ла зп маѣ дѣналт граѣдѣ де кѣлѣтѣрѣ. Спре
аचेат скопѣ, есте де трѣвѣнѣгъ, ка Ромъ-
ни, карѣи факѣ партеа чеа чнаѣ таре а дѣм-
попорѣтеи, съ се дѣлѣкѣрѣнѣе ши съ дѣвѣлѣ-
деаскъ о маѣ таре дѣмкрѣдѣре кѣтрѣ
пачѣиѣе къ каре лѣнѣсескъ дѣмпрезѣнѣ. Пѣн-
трѣ ачеате есте де дорѣт, ка съ се дѣе Ро-
мънѣлор ачеле, не каре ле чеѣе Авторѣя
пѣострѣ.

Асѣтѣне дешѣрте ши фѣрѣ темѣи свѣт
дѣдѣмѣлѣрѣе сѣл мотивеле Авторѣлѣ. Че
се дѣне а) де славѣна ориѣнѣт а Ромънѣлор:
ачеате пѣ о ва пѣтѣ доведѣ ниѣи D. P o t,
ниѣи алѣдѣи че свѣт дѣтр'о пѣрѣре къ Дѣ-
мнеалѣи. Чел маѣ таре арѣгѣмѣнт пѣнтрѣ
а са ромѣнитате аѣ Ромъни дѣм лѣмѣвѣ.
Тоѣдѣ, карѣи къпоскъ лѣмѣва ромънеаскъ маѣ
деапроанѣ, вѣдѣ дѣ еа о лѣмѣвѣ ориѣнал-
ромѣнѣ, — о лѣмѣвѣ че къпрѣнде дѣн сѣне
жѣр елемѣнтеле лѣмѣвѣи лѣтѣне, прѣн зрѣтаре
о лѣмѣвѣ, не каре попареле Дачѣи дѣтр'о
време ашеа свѣртѣ, кътѣ аѣ домпѣт Ро-
манѣи дѣн Дачѣа, пѣ ш-аѣ пѣтѣт'о дѣлѣсѣи.
Мѣртѣрѣсескъ дѣлѣсъ ши еѣ, къ лѣмѣва ромъ-
неаскъ, декънд с'аѣ дѣчѣпѣт дѣчѣркѣрѣле

*) Festi Hilar Nr. 138 din 1842.

челе критиче аспра еї, пълъ ла чеа дін
 зрмъ дичеркаре — дзпъ амеа пърере нъ
 токмаї немеритъ — (Tentamen Criticum
 in linguam romanicam), — де атзпчї зїкъ
 шї пълъ акзм, еа п'а фост прївїтъ дін пълъ
 чел адевърат, пе каре'л аратъ еа дн-
 сашї. Къчї лїмвїстїї пострїї аъ алътврат
 пзмаї лїмба ромѡнеаскъ пе лжнъ латїна
 невоїндъсе аї аръта оріціна дін ачеаста,
 кънд токмаї дін протївъ лїмба ромѡнеас-
 къ пе аратъ елементеле лїмвеї латїне. —
 О асеменеа дичеркаре де а аръта лїмба
 ромѡнеаскъ дн вреднїчіа еї, — дзпъ кзм
 с'а маї флгъдвїт дн ачесте Фої, — нъ ва
 днтързіа а ешї ла лжмїнъ.

Маї днколо, дн алт артїккѡ ам фост
 маї зїсѡ, къ поаъ пе пасъ преа пзцінѡ дакъ
 сжнтем Романї, орї Дачї romanїзаці; шї
 тькаркъ скріиторїї романї зїкъ къ Дачї
 с'аъ стїнсѡ дн ресвоаїеле къ романїї, пої
 сжнтем дн гъдвїторї шї лъсѡм къ вор фї
 маї ретас Дачї пїнтре Романї. Акзм дн-
 сѡ, дзпъче шї дін оріціна поаотръ нор сѡ
 пе арзпче сїмпатїї славоане, пзмаї пзтем
 фї речї кътръ днтревърїеле ачесте. Авто-
 рѡл постръ се vede а фї — къ маї твдї
 алдїї — дн пърере, къ Дачїї ар фї фост
 Славї. Акзм, тькаркъ сїнгъръ лїмба ромѡ-
 неаскъ есте дн старе де а фоведї, къ
 орї карїї вор фї фост локвїторїї Дачїей, еї
 аъ тревїт сѡ фїе фоарте пзцінї дн кдт с'аъ
 пїердѡт прїнтре Романї фъръ а лъса врео
 зрмъ дн семпътоаре дн лїмба ромѡнеас-
 къ, — шї дн фїнца еї нїчї о зрмъ, —
 тотзшї пої пзмаї пзтем трече къ vederea
 нїчї ачеа-пърере. Тоате ачеле че с'аъ адъс
 пълъ акзм пентрѡ славітатеа Дачїлор, сжнт
 пзмаї семзїтѡре (ipotезе); їар сжнт дн-
 семпатѡл а dat de зрме вїї, къ Дачїї п'аъ

фост Славї, чї зп попор де вїдъ кел-
 тїкъ сѡъ челтїкъ. Шї къ ачесте деско-
 перїрї але сале нъ ва днтързіа сжнт дн-
 семпатѡл а ешї ла лжмїнъ дндатъ че дн
 вор ерта днпрецїзърїеле; їар аїчї маї де
 парте нъ се поате днтїнде, дар нїчї нъ е
 датор Домпелвї „Рот“ къ ачестъ днтїн-
 дере. —

Че се цїне b) де релецеа Ромѡ-
 нїлор: есте адевърат, къ сѡфлетескъл е-
 лемжнт ал попоарелор маї пзцінѡ келтї-
 вате есте кредїнца релеціоасъ; націона-
 лїстѡл чере оаре каре град де кълтъръ.
 Днсъ пої асїтъръм пе Авторѡл постръ, ка
 сѡ п-аївъ нїчї дін партеа ачеаста врео грїже.
 Атжт Ромѡнїї Арделенї, кжт шї чеї дін
 прїпчїнате нъ рекъноскъ абкторїтатеа сѡлї
 сїнод ръсескъ, чї абкторїтатеа патрїархѡлї
 дїн Константїнопол. Дїн партеа ачеаста ле
 а велїт лор кредїнца вїсерїчеї ресърїтѡлї
 дн каре се афлъ, шї орї де кжте орї вор-
 шескъ Ромѡнїї де кредїнцъ шї де капѡл
 вїсерїчеї, тотдеазна гжндескъ ла гречї шї
 ла патрїархѡл дїн Константїнопол; прїп
 зрмаре шї ачест ележнт дн траце пе вї
 сїпре мїазъзї. —

(Ва зрма.)

КЪТРЕ ЛЪНЪ.

Че фрзтоасъ ешї тѡ лжпъ,
 Кжт де фалнїк стрълъвещїї.
 Дар їнїтам нъ сѡ п'взпъ,
 Чї маї твдї о атърецїї,
 Децентжнд дзререа п'тржнса.

А та разъ преа сенїнъ,
 Пе твдї вьзъ къ пвселетѡе
 Сѡфлетѡл мїсѡ тот сзспїнъ

Ші маї тълт съ отръведе
Не пъланд пріві ла дъса.

Ел петрече п' кінзіре,
Дитр'зи миез грозав де поанте,
Н'аре нічї о мжигіре,
Чи маї рѣз де реле фанте
Съ здровеце не п'ечат.

Блестетъ кз реа порпіре
Не чел че рѣз ла зрсіт,
Къ дї дете 'н віензіре
А фї тот непорочїт,
Къ отравъ адъпат.

Аша еѣ кз греа дърере
Н'ам че съ пъдеждесек
Дитр'ачест лок знде піере
Мълці дїн чеї че віензесек,
Де рѣзл' че дї стривеце.

Кътре тїне драгъ лъпъ
Мъ желзесек д'астеа тоате.
Щїз къ тълт тѣ ещї маї възъ.
Шї къ о съм даї дрептате,
Де че окїзмї пѣд зїмвече.

Ел есте 'нтзпекат фоарте
Де лакрѣмї че а върсат,
Шї ва върса пъл' ла тоарте,
Петрѣ-къ пѣ і са дат,
Норочїре пре пѣмжъ.

Тѣ тѣреапо стрълзече
Дивеселеце не тоцї,
Дитзперекзл голече
Шї фъ віеле кят поцї,
Кътре чеї че 'н лѣте сълѣ.

Нѣ къта тѣ ла міне
Петрѣ челе чецї арѣт,
Къ с' не мълдзміт де тїне
Де зп дор че ам дн піент,
Каре преа тълт мѣ'нтрїстеазъ.

Чи казгѣдї де лѣкране
Въль кѣм ещї хотърѣт.

Брмжнд фъръ днчстаре
Калеа че ещї порѣнїтѣ,
Д' зп мжхнїт те депъртеазъ.

Мжнгжере нічї одагъ
Нѣ през къ воїз маї анеа,
Дака реаоа крѣда соартъ
Хотърѣ віаца меа
Дн дърерї съ о сѣжршеск.

Сѣшїат де тълте реле
Ш' адъпат къ тълт венїп,
Мъ лѣнт днзадар къ еле,
Н'ам скъпаре, чи къ кїп,
Дн сѣшїнѣрї віензесек.

Аї мїлѣ фъртоасъ лъпъ
Де а меа непорочїре
Фїї дїн тоцї тѣ чеа маї възъ.
Шї дѣт-врео лекзіре..
Децї стѣ п'мжмъ вр'о вѣтере..

Саѣ роагъ не възл татъ,
Череск ал пѣстрѣ пѣрїпте,
Съшї арѣте вреодатъ
А лѣ драгосте фїервїпте
Кътре чел че мїла дї чере.

Съ не скапе де зрїе
Шї де рѣзл че пѣ анасъ,
Вїе а са днпърѣцїе
Фърѣ 'н кїп съ не маї ласъ.
Къ къ тотл пѣам топїт.

Нѣмаї кътре ел пѣдежде
Авет, шї пълъ трїт
Ел съ не деа, дн прїтежде
Брацзл че пої дн дорїт,
А не скъпа днсѣршїт.

X. I.

Де вѣгат дн сеамъ.

Дн мїжлокзл дїспетелор, каре дн вре-
меа ачеаста с'аѣ днчїнсѣ асѣпра оріцінеї

Ромънилор ши а дрептърлор лор, пентрѣ ачеѣа каріи поате пълъ акъм п'аѣ авт при-
меж а кѣноаде кърциле кѣте с'аѣ скрис дн
матеріа ачеаста, пої днсемпъм ачі кѣте-
на, ши

1) Історіа пентрѣ днченѣтѣл
Ромънилор дн Дакіа, днтокмѣтѣ de
Петрѣ Маіор, ешитѣ пълъ акъм дн
доѣ edigi, 1812 ши 1834, ла Бѣда.

2) Discussio descriptionis Valachorum
Transylvanorum editae patrioticis paginis.
(Vaterländische Blätter Numeris 83, 84,
85. Viennae 1841. Auctore J. G. — Pe-
sthini 1812.

3) Animadversiones in Recensionem
Historiae de origine Valachorum in Dacia.
Budae 1814.

4) Reflexiones in Responsum Domini
Recensentis Viennensis ad animadversio-
nes in recensionem Historiae de origine
Valachorum in Dacia. Pesthini 1815.

5) Contemplatio Recensionis in Vala-
chicam Anticriticam litterariis ephemer-
idibus Viennensibus Nr. 7 Februarii 1816.
divulgatae, Budae.

6) Картеа Магедо-Ромънѣлѣ Роѣа
скрисъ немѣнце, ши

7) Animadversіe Domnѣлѣ D. B o-
жінѣа скрисе тот дн обіектѣл ачеста, пе-
вѣндѣле токма акъм ла мѣлѣ, пѣ ле-пѣтем
днсемпна кѣ тіѣла.

8) Widerlegung der Abhandlung, wel-
che unter dem Titel vorkömmt: Erweiss,
dass die Walachen nicht römischer Ab-
kunft sind durch S. T. in Ofen 1827 und
Beweiss, dass die Walachen etc. verfasst
von E. Murgu. Ofen, 1830.

9) Скъртѣ апендѣе ла Історіа лѣі Пе-
трѣ Маіор десѣтѣ de Теодор Аарон, ла
Бѣда, 1823.

10) Dissertatio de lingvis a latina de-
rivatis et in specie de romana in Daciis
vigenti, adaosѣ ла Tentamen Criticum in
originem, derivationem et formam lingvae
romanae vulgo Valachicae, auctore A. Tre-
bonio Lauriano. Viennae, 1840.

Не плаче а крѣде, кѣткѣ се аѣлѣ мѣлѣ
днтре пої, каріи спре а се фолосѣ де ачестѣ
ісвоаре кѣ атѣта сѣдоаре скрисе, п'аѣ крѣ-
дат, с'аѣ пѣ вор крѣда пѣдѣна кѣлтѣлѣ
кѣ каре ачелеаш се кѣдѣгѣ. Ped.

Індѣстріа Молдѣвеї.

Днклѣт лѣкѣиторіи Молдѣвеї се днгрѣ-
жеа пѣтаї де а дндѣстѣла челе маї неапѣ-
рате а лор невої, лѣкрареа пѣтѣнтѣлѣї,
крѣдѣреа вѣтелор ши експортѣа впор про-
дѣкте крѣде, ера де аѣіѣс де а ѣлѣ кѣ
ѣерѣе стрѣіне вѣланѣлѣ комерѣіал. Дарѣ,
декѣнд дн пропѣнѣреа векѣлѣї, днтре-
вѣндѣреа манѣфантѣрлор стрѣіне с'аѣ фѣ-
кѣт тѣтѣрор трѣнтелор о невое неапѣратѣ,
ши бѣ ачестѣ Царѣ, пентрѣ чел маї мѣв
лѣкрѣ манѣфантѣїт се фѣлѣ трѣвѣтарѣ (даж-
пѣкѣ) а тѣтѣрор фѣврічелор, о позіѣіе стѣ-
тѣтѣоаре, несѣферѣгѣ ши кѣ ѣнтѣреа чело-
ралаѣте поноаре, пѣ ар лѣпсѣ де аї фѣ вѣ-
тѣтѣтѣоаре.

Асемене днтреѣїзѣрѣї аѣ пѣскѣт дѣ-
сертѣа ѣеа інтересѣатѣ а Прінѣлѣї П.
Сѣдо інтѣлѣатѣ: „Дѣспре невоїле ін-
дѣстріоасе ши комерѣіале а Молдѣ-
веї“ ѣе аѣ дат чел днтѣїѣ дешѣнт днтрѣ
анѣаста. Дѣсѣлѣреа індѣстріѣї манѣфантѣ-
ле ши комерѣіале с'аѣ кѣносѣкѣт де атѣнѣѣ
кѣ есте прінѣіпѣлѣ вѣѣдѣитор а Молдѣвеї.
Гѣверѣлѣ аѣ дат ѣеа днтѣї пѣлѣ прін аше-

zarea scoalei de arte și meșteșuguri, și скъртъ diastimъ de doi ani с'ащ възет дп-формандъсе дп Царъ кѣтева фабрици пре-кѣт: ачеа де хъртие, фабрика де инструмен-те де агрикултуръ ши де лѣтинѣри стеарине, ши деспре каре вом черка се дѣт оаре кареле щипцѣ.

Спик.

Новъ тѣлцѣ шире.

Eliza Фѣшѣ пѣскѣтъ дп Прованс, еле-тъ а консерваторѣлѣ дп Милано, ащ дебу-гат (ащ кѣнтат дп пѣвлѣк) пентрѣ дп тѣеа оарѣ пе театрѣ дп Бресѣиа (Ломбардия) дп ролѣ де Арсаче де ла Семирамид а лѣ Росини.

Ачеастѣ кѣнтѣреадѣ тѣлѣрѣ ши фрѣ-моастѣ ащ децентат зп ентѣсиастѣ фѣарте маре дп тре тоѣи. Пѣвлѣкѣл дѣпѣ че ащ дп крѣдинѣтато де а са тѣлцѣ шире прин вѣпѣ-риле кзпоскѣте: прекѣт сѣнт аплазсѣле, стрѣгѣриле де брава ши виват, кетѣри пе-щепѣ, арѣкѣтѣри де вѣкетѣри де короне ши алтеле, ащ амергат ла зп тѣжлокѣ, каре есте о афларе пѣвъ ши пеазѣитѣ дп апалеле театрале, кѣ ащ словозѣт о тѣлцѣме де хѣ-лѣви алѣи, карѣи дѣвѣт че ащ сѣзрат тѣлт тѣмп пѣн салѣ, с'ащ ашѣзат дп партер кѣ версѣриле де лавѣл легате ла гѣт. А. Р.

Сокотеалъ кѣриоазѣ.

Он Енглез ащ фѣкѣт сокотеалѣ, кѣ зп от трѣинд 65 ани, ши тѣлѣкѣнд пе фѣешѣ-каре зѣ о порѣие тѣсѣратѣ де карне де оае; тѣлѣнѣкѣ дп астѣ diastimъ о тѣртѣ де 350

ои, адѣогѣнд кѣтрѣ ачеаста легѣтѣ ши вѣп дп кѣрс де 30 ани, апоѣ стомахѣл отѣлѣѣ мѣстѣще 26,400 окѣ вѣкѣте ши вѣтѣри.

Дѣн тѣлте вѣдѣне.

— Он жѣдекѣтор дп векѣте авеа обѣ-чеѣ а ши астѣпа о зреке дп време че жѣ-лѣиторѣл дп ши да пѣра асѣира челѣлалат. Дп треват фѣинд пентрѣ че ар фаче ачеаста, респѣнсе: ка сѣ тѣи о пѣстрѣзѣ пентрѣ десѣ-новѣщѣреа вѣлѣтѣлѣи.

— Он лачедемонѣанѣ дп ши зѣгрѣви пе павѣза са о тѣскѣ фѣреаскѣ; дечѣ адѣкѣн-дѣи прѣтетѣни а мѣнте кѣ ачеа пѣдоабѣ ар-фѣ преа мѣкѣ, ши кѣ вѣрѣнпашѣл пѣ о ар пѣтеа ведеа; — ле респѣнсе солдатѣл; еѣ дп воѣл арѣтѣо ашѣа де апроапе вѣрѣн-пашѣлѣи, дп кѣт і се ва пѣреа кѣ тѣлт маѣ маре де кѣт есте.

Дп щѣи царе.

Томѣл I. дп Iкоапа пѣтѣлѣтѣлѣи, сѣѣ карте де геогрѣфѣе, скрѣсѣ де Пр. Ioan Рѣс, ащ ешѣт де сѣнт тѣпарѣ, ши сѣ-ва трѣимѣ ла ТТ. сѣвскрѣиторѣ кѣт де кѣ-рѣнд. Ачест том кѣзпрѣнде 25 1/2 воале, дп 8. маре. Преѣл дп есте маѣ мѣк де-вѣн сѣѣ вестѣт дп дп щѣи царе; адекѣ: пе-хѣртѣе де рѣнд I фѣор. 4 крѣ., ши пе велѣ-нѣ I фѣор. 20 крѣ. дп арѣнт. Томѣл II. ѣ сѣнт теаск.

Блаж, 16/4 Септемврие 1842.

Тѣпогрѣфѣеа дп Блаж.